

[Søren Olesen.]

om det var videnskabeligt bevist. Tværtimod er det vel blevet bevist, at toldforanstaltninger aldrig kan afstive et lands økonomi, men kun ødelægge den. I det hele taget gælder det for en masse indgreb, at man går rundt og påstår, at disse indgreb vil være til gavn på det ene eller det andet område, medens man fuldstændig savner beviser herfor. Det er ikke klarlagt nogen steder, at det passer, og dog udgiver man det for en slags videnskab, for noget, der skulle være slået fast.

Jeg synes derfor, at hvis en sådan institution, som man nu foreslår oprettet, skulle gøre nogen virkelig nytte, så måtte der allerførst i et kortfattet værk gøres rede for de økonomiske love, der gælder for et samfund, således at vi kunne få taget livet af alle de løgne, man kører rundt med og søger at bilde folk ind, og som ikke har noget som helst med virkeligheden eller den økonomiske videnskab at gøre. Jeg ville anse det for at være den første og den vigtigste opgave, hvis vi fik en sådan ny institution oprettet, at den tog sig af dette spørgsmål. Jeg tror nemlig, at vanskelighederne ikke så meget skyldes mangel på viden og oplysninger som mangel på vilje til at efterleve denne viden og tage konsekvenserne af de oplysninger, der kan fås hos de forskellige institutioner, vi allerede har.

Når f. eks. lånemarkedet ligger stramt og der er for få pengemidler til udlån og for stor efterspørgsel, hvad gør man så? Så prøver man at give statslån, skønt det dog sikkert må betragtes som bevist, at der ikke bliver flere penge, fordi de går igennem statskassen. Der bliver altså ikke flere midler til udlån, selv om staten påtager sig at formidle lånene fra långiver til låntager; men ikke desto mindre er det netop det, man har forsøgt i en række år, hvor man har syntes, at lånemarkedet lå stramt. Til trods for det mærkelige forhold, at der samtidig var pengerigelighed og inflation, mente man, at man kunne afhjælpe vanskelighederne ved at gå statslånevejen. Men det har

ikke hjulpet. I samme grad man har udvidet statslånets område, er vanskelighederne på det fri lånemarked blevet større til skade for erhvervene. På dette område er der ikke noget både-og. Enten må man gå frem efter de økonomiske love, der gælder for tilbud og efterspørgsel, eller også vil det hele efterhånden gå over til statsfinansiering, således at alle erhverv bliver nødt til at låne hos staten. Hvis man ikke vil tage hensyn til disse love, til den erkendelse, man har fået, og til de foreliggende oplysninger, hjælper det ikke meget, at man kommer med nye oplysninger og nye rapporter om, hvorledes den økonomiske udvikling og det økonomiske liv har formet sig i den forløbne tid. Det er den måde, man udnytter erfaringerne på, der er afgørende.

Hvis man kunne sikre erhvervslivet imod statens og det offentliges indgreb, ville det være meget lettere for erhvervslivet selv at planlægge sin virksomhed ud fra de foreliggende oplysninger. Også her gælder det, at man gennem lovgivningen ofte griber ind netop i de fornuftige dispositioner, som erhvervslivet har foretaget for at imødegå kommende vanskeligheder. Man møder op med told, med tøjsskat, med svinekort, og hvad man nu kan finde på for at gribe ind, og derved bringer man forstyrrelse i det, som man ville redde.

Hvis vi tænker os, at man under landbrugs-krisen i slutningen af forrige århundrede havde ladet staten ordne sagerne, var der sandsynligvis kommet en række indgreb, der skulle imødegå den økonomiske krise for landbruget, som var på vej; så ville man have fået forslag om korn-told og hjælp til de betrængte landmænd i form af statslån, tilskud og meget andet, oprettelse af kornkontorer, varedirektorater, og hvad man nu havde fundet formålstjenligt. Men dengang havde man ikke opfundet disse moderne institutioner og disse indgreb, og det bevirkede det lykkelige, at landbruget selv tog sagen i sin hånd og imødegik krisen på den bedst tænkelige måde. Derfor synes jeg, at vi her i Danmark